

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/144/2022
Identifikačné číslo spisu: 7520202465
Dátum vydania rozhodnutia: 18.08.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:7520202465.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu AGRO-VALALIKY a. s., so sídlom Cestice 23, Cestice, IČO: 36 191 922, zastúpeného Advokátskou kanceláriou NIŽNÍK & Partners, s. r. o., so sídlom Žižkova 4E, Košice, IČO: 47 244 488, proti žalovanému AGRO ORAV, s. r. o., so sídlom Hospodársky dvor Gyňov 193, Gyňov, IČO: 48 175 609, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 15C/40/2020, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 13. augusta 2020 sp. zn. 11Co/137/2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 25. mája 2020, č. k. 15C/40/2020-36 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Žalobca podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia žiadal, aby žalovaný bol povinný strpieť prechod pešo a prejazd osobnými a nákladnými motorovými vozidlami a poľnohospodárskymi strojmi 24 hodín denne a 7 dní v týždni od 15.02. do 15.11. kalendárneho roka žalobcom, a to aj jeho zástupcami, zamestnancami, nájomcami, dodávateľmi a odberateľmi cez parcelu registra „E“ č. 2320/3, orná pôda o výmere 7.152 m², zapísanú na LV č. XXXX, parcelu registra „E“ č. 2320/2, orná pôda o výmere 6.701 m², zapísanú na LV č. XXXX, parcelu registra „E“ č. 2407/9, orná pôda o výmere 11.688 m², zapísanú na LV č. XXXX, evidované Okresným úradom T. pre okres T., obec Y., k. ú. Y., v rozsahu geometrického plánu č. 163/2018 z 01.11.2018, vypracovaného spoločnosťou GLOBEL s. r. o., IČO: 47 458 879, so sídlom Chlmecká 414/6, 076 52 Malý Horeš a zároveň strpieť vytýčenie bodov geodetom trvalo stabilizovaných v teréne (betónových stĺpov, tabuliek, kolíkov) označujúcich rozsah geometrického plánu č. 163/2018 z 01.11.2018, vypracovaného spoločnosťou GLOBEL s. r. o., IČO: 47 458 879, so sídlom Chlmecká 414/6, 076 52 Malý Horeš.

1.2. Návrh odôvodnil tým, že je obchodnou spoločnosťou, ktorá sa zaoberá poľnohospodárskou

výrobou, ktorá pozostáva z rastlinnej výroby, za tým účelom má žalobca aj uzavreté zmluvy o nájme - podnájme poľnohospodárskych pozemkov s tretími osobami a na základe týchto zmlúv je oprávnený užívať nehnuteľnosti (pozemky), špecifikované v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, pričom by mu zároveň v prípade hospodárenia na týchto pozemkoch vznikol nárok na podporu od pôdohospodárskej platobnej agentúry. Pozemky žalobcu sú ohraničené po stranách železničnou traťou a vodným tokom, teda zo strán prístup k pozemkom žalobcu nie je možný. Jediný možný prístup k pozemkom žalobcu je len cez pozemky v užívacom práve žalovaného pre k. ú. Y., a to v smere od prístupovej komunikácie, nachádzajúcej sa na parcele č. 919/5, evidovanej na LV č. XXXX, parcele č. 914/16, evidovanej na LV č. XXXX. Žalovaný účelovo bráni žalobcovi v prístupe a výkone poľnohospodárskej činnosti na pozemkoch žalobcu. V dôsledku konania žalovaného je preto podľa názoru žalobcu daná naliehavá potreba dočasne upraviť pomery medzi stranami nariadením neodkladného opatrenia a umožniť žalobcovi prístup k pozemkom v jeho užívacom práve cez pozemky žalovaného v nevyhnutnom rozsahu v zmysle geometrického plánu č. 163/2018 z 01.11.2018, vypracovaného spoločnosťou GLOBEL s. r. o., (autorizácia zo dňa 05.11.2018), úradné overenie zo dňa 07.01.2019, nakoľko žalobca je povinný za účelom poskytnutia podpory pôdohospodárskou platobnou agentúrou na predmetné pozemky preukázať ich obhospodarovanie.

1.3. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca neosvedčil dôvodnosť takto podaného návrhu na vydanie neodkladného opatrenia a ani nevyhnutnosť úpravy pomerov medzi stranami sporu, a už v žiadnom prípade nie možnosť trvalo dosiahnuť úpravu pomerov medzi stranami vydaním takéhoto neodkladného opatrenia. O tom, že mu je bránené vo výkone užívacích práv žalovaným, o nemožnosti ich užívať, žalobca nepredložil žiaden dôkaz. Vyslovil názor, že petit, ktorým žalobca žiadal vydať neodkladné opatrenie, je špecifikovaný veľmi všeobecne, v podstate by sa týmto neodkladným opatrením zamedzila možnosť užívania poľnohospodárskych pozemkov žalovanému na 24 hodín denne v rozsahu 7 dní v týždni v čase od 15.02. do 15.11. každého kalendárneho roka (teda nepretržite), pričom zameranie šírky, resp. dĺžky, prejazdu na tejto poľnohospodárskej pôde, nie sú vymedzené, taktiež nie je zrejmé, či žalovaný na predmetných nehnuteľnostiach, ktoré majú byť neodkladným opatrením obmedzené, nevykonáva poľnohospodársku činnosť. Nie je zrejmé, či by tým nedošlo k väčším zásahom do vlastníckych, resp. nájomných vzťahov žalovaného a k vzniku škôd. Preto návrh na vydanie neodkladného opatrenia zamietol.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu, uznesením z 13. augusta 2020 sp. zn. 11Co/137/2020 zrušil napadnuté uznesenie, konanie zastavil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3.1. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd zistil, že v konaní vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 15C/46/2019 a na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3Co/205/2019, v ktorom boli žalobca a žalovaný v totožnom postavení sporových strán, sa žalobca návrhom doručeným súdu prvej inštancie 28. júna 2019 domáhal nariadenia neodkladného opatrenia obsahovo totožného s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia v tejto veci. Uvedený návrh Okresný súd Košice - okolie zamietol uznesením z 30. júla 2019, č. k. 15C/46/2019-27, ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 16. decembra 2019, sp. zn. 3Co/205/2019. Aj keď v preskúmvanej veci žalobca podaným návrhom žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť strpieť prechod pešo a prejazd osobnými a nákladnými motorovými vozidlami a poľnohospodárskymi strojmi po dotknutých pozemkoch 24 hodín denne a 7 dní v týždni od 15.02. do 15.11. kalendárneho roka žalobcom, a v návrhu doručenom Okresnému súdu Košice - okolie 28. júna 2019 (15C/46/2019) žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť strpieť prechod pešo a prejazd osobnými a nákladnými motorovými vozidlami a poľnohospodárskymi strojmi 24 hodín denne a 7 dní v týždni (teda po celý rok) žalobcom, je bez akýchkoľvek pochyb zrejmé, že obdobie celého roka, označené v skoršom návrhu, zahŕňa v sebe aj časový úsek od 15.02. do 15.11. príslušného roka, označený v návrhu v teraz preskúmvanej veci. Ďalej odvolací súd uviedol, že pokiaľ sú vo vyššie uvedených návrhoch rozdielne údaje o parcele registra „E“ č. 2407/9 - orná pôda, keď v preskúmvanej veci je uvedená výmera 11.688 m² a v návrhu doručenom Okresnému súdu Košice - okolie 28. júna 2019 je uvedená výmera 1.688 m², jedná sa zjavne o zrejmú chybu v písaní, čo vyplýva z LV č. XXXX, žurnalizovanom na č. l. 125 spisu 11Co/137/2020, podľa ktorého má parcela registra „E“ č. 2407/9 - orná pôda, skutočne výmeru 11.688 m². Zároveň odvolací súd akcentoval, že oba predmetné návrhy na vydanie neodkladného opatrenia odôvodnil žalobca totožnými skutkovými okolnosťami, t. j., že žalobca je obchodnou spoločnosťou,

ktorá sa zaoberá poľnohospodárskou rastlinnou výrobou, pričom je na základe zmlúv oprávnený užívať nehnuteľnosti - pozemky evidované príslušným katastrálnym úradom ako parcely registra „E“ - orná pôda, nachádzajúca sa v okrese T., obec Y, k. ú. Y. a okrese P.. Predmetné pozemky sú ohraničené po stranách železničnou traťou a vodným tokom, preto prístup k pozemkom žalobcu nie je možný. Totožne je v návrhoch uvedené, že jediný možný prístup k pozemkom žalobcu je len cez pozemky v užívacom práve žalovaného pre k. ú. Y. V oboch návrhoch žalobca akcentoval, že je za účelom poskytnutia podpory na predmetné pozemky pôdohospodárskou platobnou agentúrou povinný preukázať plnenie zákonných povinností v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. a zákona č. 543/2007 Z. z., v ktorej činnosti mu podľa názoru žalobcu bráni práve žalovaný.

3.2. Z uvedeného tak vyplýva, že skutkový stav v oboch konaniach je identický a petity oboch uznesení smerujú k dosiahnutiu rovnakého výsledku pre príslušnú žalujúcu stranu. Pre posúdenie existencie prekážky res iudicata je irelevantné, ako konajúci súd skutkový stav právne posúdil. Rovnako je irelevantné, či žalobca uvádza aj iné dôkazy ako žalovaný. Tieto mohol žalobca uviesť v odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie z 30. júla 2019, č. k. 15C/46/2019-27. Odvolací súd považuje uvedený dôvod za zásadný a samostatne spôsobilý na zrušenie odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie odvolacím súdom. Odvolací súd preto dospel k záveru, že z dôvodu nedostatku procesnej podmienky, ktorú nie je možné odstrániť, mal súd prvej inštancie konanie zastaviť.

3.3. V závere rozhodnutia odvolací súd uviedol, že v žiadnom prípade nie je možné obísť právoplatné a vykonateľné neodkladné opatrenie návrhom na vydanie iného neodkladného opatrenia, ktorým sa požaduje opak. Neodkladné opatrenie môže v zmysle platnej právnej úpravy zaniknúť len uplynutím času, na ktorý bolo zriadené alebo jeho zrušením súdom (ktorý návrh žalobcu bol takisto zamietnutý uznesením Okresného súdu Košice - okolie zo 16. júna 2017, sp. zn. 15C/42/2017). Bez toho, aby došlo k zániku neodkladného opatrenia, nie je možné neodkladné opatrenie poprieť, a to iným neodkladným opatrením, ktoré by ukladalo presný opak. Návrh žalobcu na vydanie neodkladného opatrenia v tomto konaní zo všetkých vyššie uvedených dôvodov nie je podľa Civilného sporového poriadku správnym, ani prípustným, procesným nástrojom na dosiahnutie zmeny stavu, vyvolaného právoplatným uznesením Okresného súdu Košice - okolie z 13. októbra 2016, č. k. 7C/671/2016-222, či uznesením Okresného súdu Košice - okolie zo 16. júna 2017, sp. zn. 15C/42/2017, ako ani uznesením Okresného súdu Košice - okolie z 30. júla 2019, č. k. 15C/46/2019-27. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v súlade s ustanovením § 389 ods. 1 písm. d/ CSP a konanie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia zastavil (§ 161 ods. 2 CSP). O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 256 ods. 1 CSP, a keďže žalobca procesne zaviniel zastavenie konania, má žalovaný nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

4. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, keď súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a navrhol napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vrátiť mu na ďalšie konanie.

4.1. Dovolateľ nesúhlasil s argumentáciou odvolacieho súdu, že v konaní je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci, z dôvodu, že v oboch konaniach (vedených na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 15C/46/2019 a sp. zn. 15C/40/2020) sú totožné strany sporu a neexistuje rozdiel v petitoch oboch uvedených návrhov na vydanie neodkladného opatrenia, čím zo strany odvolacieho súdu bolo odopreté právo žalobcu na spravodlivý súdny proces, keďže uznesením z 13. augusta 2020 došlo k zastaveniu predmetnej právnej veci a znemožnilo sa tak žalobcovi uplatňovanie jeho procesných oprávnení v zmysle príslušných ustanovení CSP. Namietal, že v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom súd konal pod sp. zn. 15C/46/2019 nešpecifikoval, akého obdobia kalendárneho roka sa má povinnosť strpieť prechod a prejazd týkať a z uvedeného dôvodu Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3Co/205/2019 potvrdil uznesenie Okresného súdu z 30. júla 2019 vydané pod sp. zn. 15C/46/2019. Odvolací súd v dovolaní napadnutom uznesení v bode 21. uviedol, že žalobcom navrhované petity v oboch vyššie uvedených návrhoch na vydanie neodkladných opatrení, ktoré vychádzajú z totožného skutkového deja, sa vzájomne vylučujú a návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorý Okresný súd Košice - okolie zamietol uznesením z 30. júla 2019, sp. zn. 15C/46/2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 16. decembra 2019, sp. zn. 3Co/205/2019 v plnom rozsahu konzumuje predmet konania, upravený v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia v

tomto preskúvanom spore. Žalobca bol toho názoru, že návrh na vydanie neodkladného opatrenia z 22. apríla 2020 v tomto súdnom konaní na rozdiel od návrhu na vydanie neodkladného opatrenia z 22. júna 2019 (sp. zn. 15C/46/2019) uvádza v petite aj časový rozsah navrhovaného neodkladného opatrenia, a to 24 hodín denne a 7 dní v týždni od 15. februára do 15. novembra kalendárneho roka. Znenie petitu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia z 22. apríla 2020 vychádza práve z uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo 16. decembra 2019 vydaného pod sp. zn. 3Co/205/2019, ktorý v bode 28. namietal neexistenciu naplnenia podmienky nevyhnutnej doby. Má za to, že pôvodné konanie sp. zn. 15C/46/2019 nemôže zakladať prekážku veci rozhodnutej a to napriek tomu, že sa týkalo tých istých subjektov, pretože žalobca sa nedomáhal tej istej veci (neexistuje totožnosť návrhu časového rozsahu neodkladného opatrenia). V zmysle § 216 ods. 1 CSP je súd viazaný žalobným návrhom žalobcu a z uvedeného dôvodu má za to, že nie je možné súhlasiť s citovaným názorom Krajského súdu v Košiciach, že návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorý Okresný súd Košice - okolie zamietol uznesením z 30. júla 2019, sp. zn. 15C/46/2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 16. decembra 2019, sp. zn. 3Co/205/2019, v plnom rozsahu konzumuje predmet konania, upravený v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia v tomto preskúvanom spore.

4.2. Okrem už vyššie uvedených dôvodov žalobca ďalej namietal, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, keďže odvolací súd v bode 24. len rekapituluje to, čo uviedol vo svojom vyjadrení žalovaný bez toho, aby zdôvodnil svoj postoj, použil náležitú argumentáciu a podporil ju aplikáciou konkrétnych ustanovení príslušných právnych predpisov, čím je zrejma nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia.

5. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že dovolanie ním podané je neprípustné. Považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne. Žiadal preto dovolanie žalobcu ako neprípustné odmietnuť, resp. ako nedôvodné zamietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ CSP).

7. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolací súd sa preto v prvom rade zaoberal tým, či rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa atribút rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a dospel k záveru, že v danom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu tieto atribúty spĺňa, keďže ide o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

9. Dovolací súd nespochybuje, že rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej môže byť za istých predpokladov tiež uznesenie odvolacieho súdu. O také rozhodnutie ide tiež v prípade uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia, resp. ktorým zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a návrh zamietol spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého nebola podaná naväzujúca žaloba (pozri uznesenie najvyššieho súdu z 11. októbra 2017 sp. zn. 3 Cdo 157/2017 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 21/2018). Za rozhodnutie vo veci samej nemožno ale považovať uznesenie odvolacieho súdu, ktorým zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a konanie o nariadení neodkladného opatrenia zastavil. Takéto uznesenie nemožno považovať ani za uznesenie, ktorým sa konanie končí, ak navrhované neodkladné opatrenie bolo podané v priebehu civilného sporového konania, v ktorom sa a vo veci samej rozhoduje rozsudkom; navyše a k petit žaloby v o veci samej je totožný s petitom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 83/2017, uviedol, že „rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na

nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu“. Výpočet prípadov, v ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je rozhodnutím vo veci samej, podal obdobným spôsobom najvyšší súd tiež v rozhodnutí sp. zn. 5 Obdo 76/2016. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (pozri Števíček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 458).

10. V danom konaní sa jedná o prípad, keď bol podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba vo veci samej. Žalobca podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sledoval poskytnutie plnohodnotnej súdnej ochrany a zabezpečenie úpravy pomerov medzi stranami. Vzhľadom na predmet konania a cieľ sledovaný žalobcom, uznesenie odvolacieho súdu o zrušení uznesenia súdu prvej inštancie a o zastavení konania, treba považovať za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, a teda za také, voči ktorému je dovolanie v zmysle ustanovenia § 420 CSP prípustné. Po konštatovaní prípustnosti dovolania preto dovolací súd následne skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

11. V danom prípade žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP argumentujúc tým, že zo strany odvolacieho súdu nesprávnym procesným postupom došlo k znemožneniu jeho procesných práv v takej miere, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces.

12. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (nie „ďalšie odvolanie“) a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (4 Cdo 8/2018).

13. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu zaujala už pred účinnosťou CSP záver, podľa ktorého o znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskoprávneho (civilného) konania ide tiež v prípade postupu súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietne zaoberať meritom veci (odmietne podanie alebo konanie zastaví alebo odvolací súd odmietne odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup nie sú dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003, ale aj rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 14/1996, prípadne ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013).

14. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba obdobne za účinnosti CSP dospieť k záveru, že o procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP ide tiež v prípade procesného postupu, pri ktorom súd prvej inštancie návrh zamietne a odvolací súd jeho rozhodnutie zruší a konanie zastaví, i keď pre zastavenie konania neboli dané zákonné predpoklady. Dovolací súd preto skúmal, či procesný postup súdov v predmetnom konaní nevykazuje znaky žalobcom namietanej procesnej vady zmätočnosti.

15. Prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) patrí k procesným podmienkam a jej existencia vedie v každom štádiu konania bez ďalšieho k jeho zastaveniu. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec, o ktorej už bolo prv právoplatne rozhodnuté. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Z hľadiska totožnosti osôb nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po

právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne (a tiež inak).

16. V preskúvanom prípade dospel dovolací súd k záveru, že žalobcom uplatnený nárok na nariadenie neodkladného opatrenia je totožný s predmetom konania vedeným a právoplatne skončeným pred Okresným súdom Košice - okolie pod sp. zn. 15C/46/2019. Táto totožnosť je nepochybne daná totožným skutkovým základom medzi totožnými stranami konania. Odvolací súd správne skonštatoval, že v oboch konaniach bola uplatňovaná a zároveň posudzovaná rovnaká otázka dôvodnosti nároku (v tomto konaní) žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia a to, či žalobca z dôvodu oprávnenosti užívať nehnuteľnosti (pozemky) špecifikované v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, má jediný možný prístup k pozemkom žalobcu len cez pozemky v užívacom práve žalovaného pre k. ú. Y., a to v smere od prístupovej komunikácie, nachádzajúcej sa na parcele č. 919/5, evidovanej na LV č. XXXX, parcele č. 914/16, evidovanej na LV č. XXXX, keď žiadal, aby žalovaný bol povinný strpieť prechod a prejazd 24 hodín denne a 7 dní v týždni od 15.02. do 15.11. kalendárneho roka žalobcom.

17. Pre záver o existencii prekážky právoplatne rozhodnutej veci je bez právneho významu, že v konaní vedenom pod sp. zn. 15C/46/2019 žalobca žiadal uložiť predmetnú povinnosť strpieť prechod a prejazd pozemkami žalovaného 24 hodín denne a 7 dní v týždni a v tejto veci 24 hodín denne a 7 dní v týždni od 15.02. do 15.11. kalendárneho roka, nakoľko ako správne uviedol odvolací súd, časové obdobie uloženia povinnosti žalovanému žiadané v konaní sp. zn. 15C/46/2019 (celý kalendárny rok) subsumuje a teda zahŕňa kratšie obdobie žiadané v tejto veci. Viazanosť súdu žalobným petítom znamená, že ho súd nemôže prekročiť a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, okrem výnimky, ak z osobitného predpisu vyplýva určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami (§ 216 CSP). Viazanosť návrhom sa vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia (petít), v ktorom je sústredené, čo chce žalobca konaním dosiahnuť. V danom prípade odvolací súd pri skúmaní prekážky rozsúdenej veci správne vyhodnotil, že nie je možné posudzovať a porovnávať len doslovné znenie žalobného petitu, ale je potrebné zisťovať význam a obsah jeho znenia a to aj v súvislosti s opisom skutkového stavu v žalobnom návrhu a v danom prípade zo strany odvolacieho súdu sa tak aj stalo, čoho výsledkom bolo aj vecne správne rozhodnutie. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že konaniu v prejednávanej veci bránila prekážka res iudicata, a preto jeho zastavením nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, ako to predpokladá ustanovenie § 420 písm. f/ CSP.

18. Dovolateľ zároveň vytýka odvolaciemu súdu nedostatočnú preskúmateľnosť dovolaním napadnutého uznesenia. K uvedenej námietke najvyšší súd poukazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu prijaté ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku dňa 03. decembra 2015, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016 (ďalej aj „stanovisko R 2/2016“), ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Podstata tohto stanoviska je aktuálna aj za účinnosti CSP (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017).

19. V danom prípade z rozhodnutia je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého uznesenia odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval, a z ktorých vyvodil svoje právne závery; vysvetlil tiež dôvody, so zreteľom na ktoré považoval za dôvodné odvolacie námietky žalovaného, ktorými sa podľa neho podarilo spochybniť podstatu nariadeného neodkladného opatrenia; odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu.

20. Dovolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia konštatuje, že dôvodom zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie a zastavenia konania bolo zistenie (konštatované v bodoch 18. až 26. rozhodnutia), že pre nariadenie žalobcom požadovaného neodkladného opatrenia neboli splnené procesné podmienky,

nakoľko právoplatne skončená vec vedená na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 15C/46/2019 zakladá prekážku veci rozhodnutej, keď totožnosť oboch vecí je daná totožným skutkovým základom medzi totožnými stranami konania a totožnosťou žalobného petitu. Odvolací súd v bode 22. svojho rozhodnutia jasne vysvetlil, prečo ide v prejednávanej veci o ten istý nárok ako vo veci 15C/46/2019 keď uviedol, že o uložení tej istej povinnosti žalovanému už bolo právoplatne rozhodnuté (návrh zamietnutý) v predchádzajúcom konaní sp. zn. 15C/46/2019, a časové obdobie, počas ktorého sa má žalovanému uložiť povinnosť strpieť právo prechodu a prejazdu je v tomto konaní vymedzená kratšie, čím bolo o tejto požadovanej povinnosti rozhodnuté už v predchádzajúcom konaní, kde mala byť povinnosť uložená žalovanému počas každého celého kalendárneho roka do budúcnosti. Postup odvolacieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

21. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

22. So zreteľom na uvedené, dovolací súd dovolanie žalobcu, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie je prípustné, ako nedôvodné odmietol (§ 447 písm. f/ CSP).

23. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.